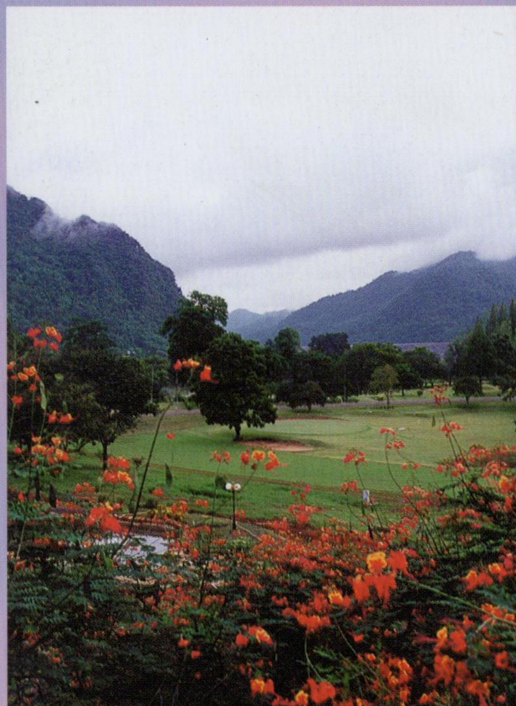

เขื่อนวชิราลงกรณ

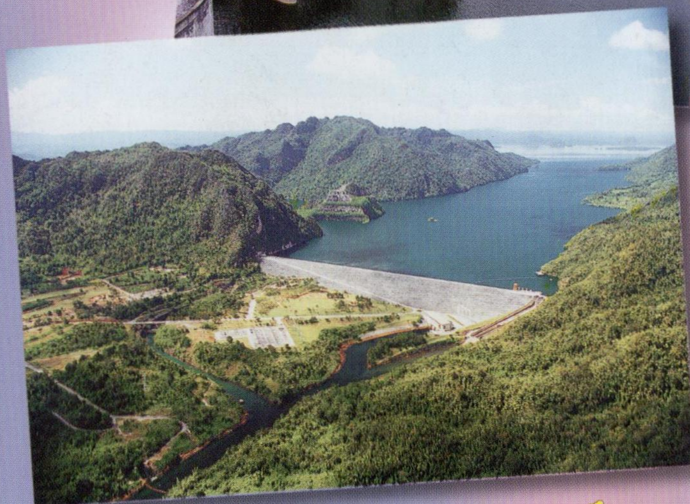
จัดทำโดย แผนกเอกสารเผยแพร่ กองสารนิเทศ ๒๐๒-๐๓๐๓-๔๔๑๙

ฝ่ายประชาสัมพันธ์ การไฟฟ้าฝ่ายผลิตแห่งประเทศไทย พฤศจิกายน ๒๕๔๔

โทร ๐-๒๔๓๖-๔๘๓๓ ๑/๒๐,๐๐๐

เขื่อน
วชิราลงกรณ

การไฟฟ้าฝ่ายผลิตแห่งประเทศไทย

เขื่อน
วชิราลงกรณ

เขื่อนเขาแหลมของการไฟฟ้าฝ่ายผลิตแห่งประเทศไทย (กฟผ.) นั้น ได้รับพระมหากรุณาธิคุณจากพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ทรงพระกรุณาโปรดเกล้า ฯ พระราชทานนามว่า "เขื่อนวชิราลงกรณ" เมื่อวันที่ ๑๓ กรกฎาคม พ.ศ. ๒๕๔๔ และในโอกาสเดียวกันนี้ ได้พระราชทานนามใหม่ให้แก่ เขื่อนวชิราลงกรณเดิม ซึ่งเป็นเขื่อนของกรมชลประทานว่า "เขื่อนแม่กลอง"

เขื่อนวชิราลงกรณ เป็นเขื่อนอเนกประสงค์ ซึ่งเป็นโครงการหนึ่งของแผนพัฒนาลุ่มน้ำแม่กลอง นอกจากจะมีบทบาทสำคัญต่อการพัฒนาการเกษตรและอุตสาหกรรมในบริเวณพื้นที่กว้างใหญ่ของลุ่มน้ำแม่กลองแล้ว ยังอำนวยประโยชน์สำคัญในการผลิตไฟฟ้า และด้านอื่นๆอีกมากมาย

ลักษณะของเขื่อน

เขื่อนวชิราลงกรณ เป็นเขื่อนหินถมแห่งแรกของประเทศไทย ที่ดาดผิวหน้าด้วยคอนกรีตเสริมเหล็ก ตั้งอยู่บนแม่น้ำแควน้อย ในท้องที่ตำบลท่าขนุน อำเภอทองผาภูมิ จังหวัดกาญจนบุรี อยู่ห่างจากตัวอำเภอไปทางทิศตะวันตกเฉียงเหนือประมาณ ๖ กิโลเมตร

เขื่อนวชิราลงกรณ มีความสูงจากฐาน ๙๒ เมตร สันเขื่อนกว้าง ๑๐ เมตร ยาว ๑,๐๑๙ เมตร ระดับสันเขื่อนสูงจากระดับน้ำทะเลปานกลาง (รทก.) + ๑๖๑.๗๕ เมตร ปริมาตรตัวเขื่อนประมาณ ๘.๑ ล้านลูกบาศก์เมตร

อ่างเก็บน้ำอยู่ในท้องที่อำเภอทองผาภูมิและอำเภอสังขละบุรีของจังหวัดกาญจนบุรี มีพื้นที่รับน้ำฝน ๓,๗๒๐ ตารางกิโลเมตร ปริมาณน้ำไหลเข้าอ่างเฉลี่ยปีละ ๕,๕๐๐ ล้านลูกบาศก์เมตร และมีปริมาณเก็บกักน้ำสูงสุดปกติ ๘,๘๖๐ ล้านลูกบาศก์เมตร ที่ระดับ + ๑๕๕.๐ เมตร (รทก.)

โรงไฟฟ้าเป็นอาคารคอนกรีตเสริมเหล็ก ติดตั้งเครื่องกำเนิดไฟฟ้าขนาดกำลังผลิตเครื่องละ ๑๐๐,๐๐๐ กิโลวัตต์ จำนวน ๓ เครื่อง รวมกำลังผลิต ๓๐๐,๐๐๐ กิโลวัตต์

การก่อสร้างเขื่อนวชิราลงกรณ เริ่มในเดือนมีนาคม พ.ศ. ๒๕๒๒ และแล้วเสร็จในปี พ.ศ. ๒๕๒๗ พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว เสด็จพระราชดำเนินพร้อมด้วย สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี และสมเด็จพระเจ้าลูกเธอเจ้าฟ้าจุฬาภรณวลัยลักษณ์ฯ ทรงประกอบพิธีเปิดเขื่อนวชิราลงกรณ เมื่อวันพฤหัสบดีที่ ๙ มกราคม พ.ศ. ๒๕๒๙

ประโยชน์

เขื่อนวชิราลงกรณ นอกจากสามารถผลิตพลังงานไฟฟ้าแล้ว ยังอำนวยประโยชน์ในด้านอื่น ๆ อาทิ ช่วยบรรเทาอุทกภัย ซึ่งโดยปกตินั้นในฤดูฝน น้ำทั้งลำน้ำแควน้อยและแควใหญ่จะมีปริมาณมาก เมื่อไหลมารวมกันจะทำให้เกิดน้ำท่วมลุ่มน้ำแม่กลองเป็นประจำ แต่หลังจากที่ได้ก่อสร้างเขื่อนศรีนครินทร์และเขื่อนวชิราลงกรณแล้วเสร็จ อ่างเก็บน้ำของทั้งสองเขื่อนจะช่วยเก็บกักน้ำไว้ เป็นการบรรเทาอุทกภัยในพื้นที่ดังกล่าวอย่างถาวร

ด้านชลประทานและการเกษตร ทำให้มีแหล่งน้ำถาวรเพิ่มขึ้นอีกหนึ่งแห่ง ช่วยเสริมระบบการชลประทานในพื้นที่ของโครงการแม่กลองใหญ่ โดยเฉพาะอย่างยิ่งการเพาะปลูกในฤดูแล้งจะได้ผลผลิตเพิ่มขึ้น

ด้านการประมง อ่างเก็บน้ำเหนือเขื่อนเป็นแหล่งเพาะพันธุ์ปลาขนาดใหญ่ที่สำคัญ ทำให้ราษฎรมีรายได้จากการทำประมงรวมแล้วปีละหลายล้านบาท

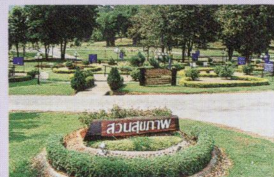
ผลักดันน้ำเค็มและน้ำเสียในฤดูแล้ง ก่อนหน้าที่จะมีการก่อสร้างเขื่อนวชิราลงกรณ ในช่วง

ฤดูแล้งบริเวณปากน้ำแม่กลองจะมีน้ำเค็มไหลย้อนเข้ามาส่วนหนึ่ง รวมทั้งยังมีน้ำเสียจากโรงงานอุตสาหกรรมบริเวณสองฝั่งแม่น้ำแม่กลองไหลเข้ามาอีกส่วนหนึ่ง ดังนั้น การปล่อยน้ำออกจากเขื่อนวชิราลงกรณเพิ่มขึ้นในฤดูแล้ง จะช่วยขับไล่น้ำเสียและผลักดันน้ำเค็มออกไป ทำให้สภาพน้ำในแม่น้ำแม่กลองมีคุณภาพดีขึ้น

ด้านการท่องเที่ยว เขื่อนวชิราลงกรณเป็นแหล่งท่องเที่ยวที่สำคัญ ในแต่ละปีจะมีนักท่องเที่ยวทั้งชาวไทยและต่างประเทศมาเยี่ยมชมจำนวนมาก เพื่อชมทัศนียภาพอันสวยงามและความสงบร่มเย็นท่ามกลางธรรมชาติ

ด้านผลิตพลังงานไฟฟ้า สามารถผลิตพลังงานไฟฟ้าจากพลังน้ำเฉลี่ยปีละประมาณ ๗๖๐ ล้านกิโลวัตต์ชั่วโมง ทดแทนการซื้อเชื้อเพลิงน้ำมันผลิตพลังงานไฟฟ้าจากต่างประเทศปีละหลายล้านบาท

เส้นทางคมนาคม อ่างเก็บน้ำเขื่อนวชิราลงกรณยังใช้เป็นเส้นทางคมนาคมทางน้ำที่สะดวกสบายของประชาชนในท้องถิ่นได้เป็นอย่างดี

การช่วยเหลือราษฎร

กฟผ. ได้ให้การช่วยเหลือราษฎรที่ได้รับผลกระทบจากการก่อสร้างเขื่อนวชิราลงกรณจำนวน ๑,๘๖๐ ครอบครัว ในท้องที่อำเภอทองผาภูมิและอำเภอสังขละบุรี อพยพไปอยู่ที่จัดสรรแห่งใหม่ โดยจัดสรรที่ดินพร้อมที่ทำกิน จ่ายเงินทดแทนที่ดินและทรัพย์สิน รวมทั้งก่อสร้างสาธารณูปโภคและสาธารณูปการครบครัน

นอกจากนี้ กฟผ. ได้มอบเงินจำนวน ๑๘ ล้านบาท จัดตั้งสหกรณ์การเกษตรในหมู่บ้านอพยพ จำนวน ๕ แห่ง จ่ายเงินช่วยเหลือราษฎรในการดำรงชีพในระยะแรก แนะนำการส่งเสริมเกษตรแผนใหม่ เช่น การปลูกพืชเมืองหนาวและยางพารา เผยแพร่ความรู้ในเรื่องเศรษฐกิจพอเพียง และวิถีการดำเนินชีวิตการทำการเกษตรแบบธรรมชาติ รวมทั้งแนะนำให้รู้จักการอนุรักษ์ทรัพยากรสัตว์และการใช้ประโยชน์จากทรัพยากรอย่างถาวรตลอดไป

เส้นทางคมนาคม

เขื่อนวชิราลงกรณอยู่ห่างจากกรุงเทพ ฯ ประมาณ ๒๘๐ กิโลเมตรใช้เวลาเดินทางโดยทางรถยนต์ประมาณ ๔ ชั่วโมง ตามเส้นทาง กรุงเทพ ฯ - นครปฐม - ราชบุรี - กาญจนบุรี แล้วเลี้ยวซ้ายไปตามเส้นทางอำเภอไทรโยค อำเภอทองผาภูมิ ถึงเขื่อนวชิราลงกรณ

สถานที่ท่องเที่ยว

ตามเส้นทางสู่เขื่อนวชิราลงกรณมีสถานที่ท่องเที่ยวทั้งตามธรรมชาติ และที่มีความสำคัญทางประวัติศาสตร์และโบราณคดีหลายแห่ง อาทิ

สะพานข้ามแม่น้ำแคว นับเป็นสถานที่ทางประวัติศาสตร์ที่สำคัญยิ่งแห่งหนึ่ง สร้างขึ้นในสมัยสงครามโลกครั้งที่ ๒ โดยญี่ปุ่นได้เกณฑ์เฉลยศึกพันธมิตร มาสร้างสะพานเพื่อเชื่อมต่อทางรถไฟสายยุทธศาสตร์เข้าไปยังประเทศพม่า เฉลยศึกหลายหมื่นคนได้เสียชีวิตลงที่นี่ เนื่องจากความทารุณของสงครามและโรคภัย ตลอดจนการขาดแคลนอาหาร

ปราสาทเมืองสิงห์ สร้างด้วยศิลาแลงศิลปะสมัยขอมบายน ในยุคลพบุรีตอนปลาย ประมาณพุทธศตวรรษที่ ๑๖-๑๘

น้ำตกผาสวรรค์ เป็นน้ำตกที่มีความสวยงามตามธรรมชาติ เหมาะแก่การท่องเที่ยวพักผ่อนหย่อนใจ ได้รับการประกาศให้เป็นอุทยานแห่งชาติ น้ำตกตั้งอยู่ในเขตอำเภอทองผาภูมิ โดยใช้เส้นทางหลวงหมายเลข ๓๒๓ กาญจนบุรี-ทองผาภูมิ ตรงหลักกิโลเมตรที่ ๑๑๐ ห่างจากถนนใหญ่ประมาณ ๒๒ กิโลเมตร

น้ำตกไทรโยคน้อย หรือน้ำตกเขาพัง เป็นน้ำตกขนาดเล็กแต่มีความสวยงามมาก มีน้ำตลอดปี โดยเฉพาะในช่วงฤดูฝน อยู่ห่างจากตัวเมือง ๕๒ กิโลเมตร ทางการรถไฟแห่งประเทศไทยจัดนำเที่ยวทางรถไฟทุกวันเสาร์-อาทิตย์

ถ้ำละว้า เป็นถ้ำที่สวยงามมากแห่งหนึ่ง อยู่บนฝั่งขวาของแม่น้ำแควน้อย บริเวณปากถ้ำไม่กว้างนัก แต่ภายในถ้ำกว้างขวางใหญ่โต แบ่งเป็นห้องต่างๆ เช่น ห้องท้องพระโรง ห้องดนตรี ห้องม่าน แต่ละห้องมีความสวยงาม

น้ำตกไทรโยคใหญ่ หรือน้ำตกเขาโจน จะมีน้ำตลอดปี น้ำจะไหลแรงมากในฤดูฝน และไหลลงสู่แม่น้ำแควน้อย

น้ำตกเกริงกระเวีย เป็นน้ำตกชั้นเตี้ยๆ ไหลลดหลั่นมาตามชั้นหินปูน ซึ่งมีต้นไม้ขึ้นอยู่หนาแน่น กระแสน้ำไหลแรง แผ่กระจายเป็นพื้นที่กว้าง มีน้ำมากในช่วงปลายฤดูฝน น้ำตกเกริงกระเวีย ตั้งอยู่ริมถนนสายทองผาภูมิ-สังขละบุรี เลยอำเภอทองผาภูมิไปประมาณ ๓๒ กิโลเมตร

น้ำตกผาตาด เป็นน้ำตกขนาดใหญ่ สามารถเดินทางเข้าถึงโดยใช้เส้นทางสาย ๓๒๓ กาญจนบุรี-ทองผาภูมิ กิโลเมตรที่ ๑๐๕ เลี้ยวขวามือเข้าไป ๑๒ กิโลเมตร มีน้ำมากช่วงปลายฤดูฝน

น้ำพุร้อนหินดาด หรือน้ำพุร้อนกุยมั่ง เป็นน้ำพุร้อนที่พุ่งออกมาจากหิน ทหารญี่ปุ่นในสมัยสงครามโลกได้สร้างบ่อซีเมนต์สำหรับใช้อาบ ปัจจุบันจะมีนักท่องเที่ยวเดินทางไปอาบน้ำแร่ที่นี่เป็นจำนวนมาก

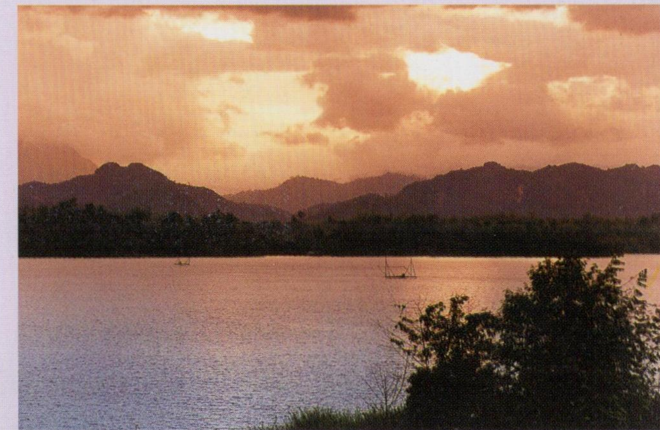
วัดวังก์วิเวการาม ตั้งอยู่บนเนินเขา อำเภอสังขละบุรี สามารถมองเห็นทิวทัศน์ของทะเลสาบบริเวณที่แม่น้ำสามสายมาบรรจบกัน แล้วไหลลงสู่แม่น้ำแควน้อย ตรงที่เรียกว่า **"สามสบ"** วัดนี้ยังเป็นที่จำพรรษาของ **"หลวงพ่ออุตตมะ"** ซึ่งเป็นพระเกจิอาจารย์ที่เคารพนับถือของชาวไทย ชาวมอญ และชาวกระเหรี่ยง

ด่านเจดีย์สามองค์ ตั้งอยู่ที่ ตำบลหนองลู ก่อนถึงตัวอำเภอสังขละบุรี ๔ กิโลเมตร มีทางแยกขวาไปด่านเจดีย์สามองค์อีก ๑๘ กิโลเมตร พระเจดีย์สามองค์นี้ เดิมเรียกว่า **"หินสามกอง"** เป็นที่สักการะของคนไทยสมัยโบราณ

สรุป

นับเป็นพระมหากรุณาธิคุณ ที่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวได้พระราชทานชื่อ **"เขื่อนวชิราลงกรณ"** แทนชื่อ **"เขื่อนเขาแหลม"** เขื่อนวชิราลงกรณแห่งนี้นับเป็นเขื่อนอเนกประสงค์ขนาดใหญ่ลำดับที่ ๔ ของประเทศ รองจากเขื่อนภูมิพล เขื่อนศรีนครินทร์ และเขื่อนสิริกิติ์ เขื่อนนี้นอกจากจะอำนวยประโยชน์นานัปการแล้ว จะยังคงทำหน้าที่สร้างความเจริญให้แก่ประเทศชาติ โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ท้องถิ่นจังหวัดกาญจนบุรี รวมทั้งอนุชนรุ่นหลังต่อไปอีกนานแสนนาน

ติดต่อสอบถาม

เขื่อนวชิราลงกรณ มีสิ่งอำนวยความสะดวกไว้คอยบริการสำหรับนักท่องเที่ยวอย่างครบครัน อาทิ บ้านพัก ห้องพัก ห้องสัมมนา ร้านอาหาร ร้านค้าสหกรณ์ สนามกอล์ฟ สนามเทนนิส สระว่ายน้ำ สวนสุขภาพ สวนรวมฤทัย และยังมีเรือโดยสารสำหรับชมทิวทัศน์ในอ่างเก็บน้ำอีกด้วย ผู้สนใจสามารถติดต่อสอบถามรายละเอียดการเยี่ยมชมและการพักแรมได้ที่

สำนักงานใหญ่ การไฟฟ้าฝ่ายผลิตแห่งประเทศไทย
อำเภอบางกรวย จังหวัดนนทบุรี โทร ๐-๒๔๓๖-๓๒๗๑-๒
หรือที่เขื่อนวชิราลงกรณ
โทร ๐-๓๔๕๙-๘๐๗๗ ต่อ ๒๕๐๒,๒๕๐๖ (ติดต่อบ้านพักรับรอง)
หรือ ๒๕๐๑ (ติดต่อร้านอาหาร)
หรือที่ เว็บไซต์ http://vajiralongkorn.egat.or.th